

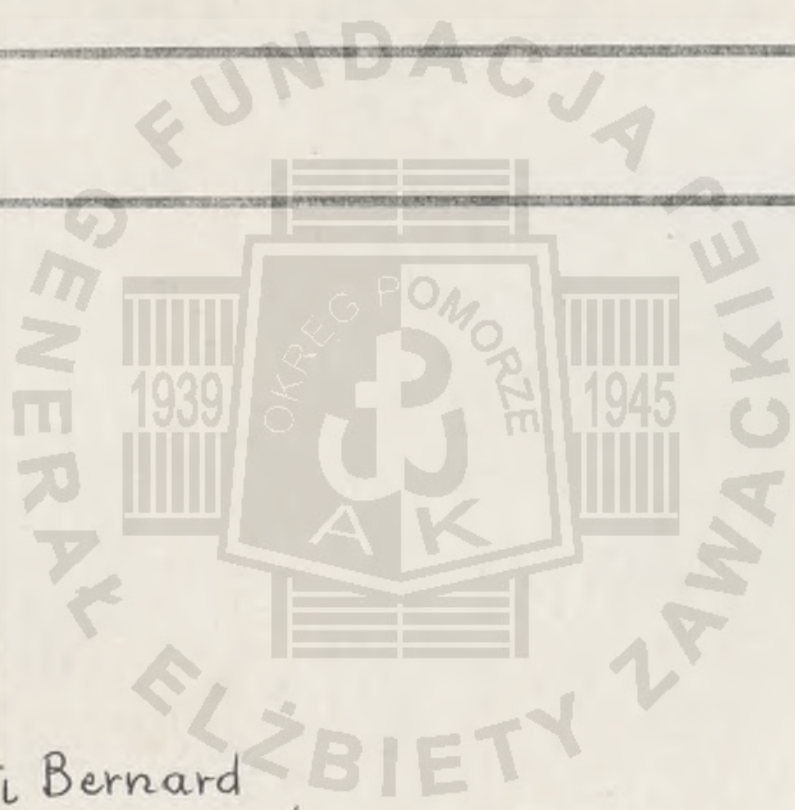
oprac. październik 1995r.

poprzedni nr M-769/1448

11 102/14

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie
85-100 Toruń, ul. Mickiewicza 10
e-mail: fundacja@wp.pl
NIP 56 16 25 127; Reg. 76502736
KRS 00000
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 GŁOW 5002 0244

TECZKA

++
Mizerski Bernard
Toruń
przekazał:
dr. Ciachanowski K.

Toruń Gdolińsk
„Grunwald” PAP
++ Mizerski Bernard
ps. „Murato”
M-769/1448 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Nizewski Bernard
T-Dr-769/1448 Pom.
Gdańskie P A P

I./1. Relacja *k. 15 s. 1-15*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) z W. Ciechanowskim k. 2 s. 1-2

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 23*

VI. Fotografie *dwadź ilonografii*

1/1. Relacja - Mizerski Bernard ps. "Kurata":

1. Wspomnienia z działalności w organizacji konspiracyjnej "Polska Armia Powstania" ("Izba Demokratycznej Polski") autorstwa B. Mizerskiego
wpis kwiecień - maj 1945, kserokop. k. 12 s. 1-12
2. Notatka z rozmowy z ob. Mizerskim na temat jego działalności..., sporządzone przez K. Ciochemowskiego, 6.05.1945,
wpis, kop. k. 1 s. 13
3. Spis alfabetyczny członków Gdańskiego Związku Konspiracyjnego "Polskiej Armii Powstania"... sporządzone przez B. Mizerskiego 18.04.1945,
kserokop. z: Relacje t. XXII, s. 153-154,
Archr. Muzeum Stutthof. k. 2 s. 14-15

- 1 -

Tytuł: 1361-1362
12

Bernard Mizerski ps. Murata.

~~Wspomnienia z działalności w organizacji konspiracyjnej~~
wspomnienia z działalności w organizacji konspiracyjnej
"P O L S K A A R M I A P O W S T A N I A"

(" R Z A D , D E M O K R A T Y C Z N E J , P O L S K I "

" G D A Ń S K I P U Ł K K O N S P I R A C Y J N Y W G D A Ń S

O S T A T N I A W A Ł K A P O L S K O Ś Ć G D A Ń S K A)

^{rozwijają się równie.}
Działalność konspiracyjna - przygotowawcza do zbrojnego powstania przeciw
najeźdźcy hitlerowskiemu w okresie okupacji w latach 1941 - 1943 ^{na terenie miasta}
Gdańska i okolicy. ^{Działanie} ^{polskiego}

^{wyż. pułk}
W tym okresie działała jednostka (ruchu oporu) typu wojskowego, (w pierwszym
okresie organizacyjnym pod nazwą Gdański Oddział Konspiracyjny "Polskiej Armii
Powstania /P.A.P./

Komenda Główna tej organizacji mieściła się w Toruniu przy ul. Żeglarskiej 25
w mieszkaniu członka organizacji krawca Kazimierza Cieszyńskiego. Organizacja ta
zasięgiem swego działania obejmowała tereny na których silnie była reprezentowana,
a mianowicie: na Pomorzu, w Gdańsku, na Mazurach i Warmii, oraz na terenie Niemiec,
w miejscowościach tych, gdzie znajdowały się skupiska Polaków wywiezionych do prac
przymusowych. Obejmowała też obozy jenieckie żołnierzy polskich w tzw. Stalagach i
Oflagach. Niektórzy z członków organizacji z polecenia Komendy Głównej przyjmowali
/ tzw. Eindentschung/ i wstępowali w szeregi armii niemieckiej by i tam w miarę
możliwości prowadzić robotę dywersyjną i siać defetyzm wśród żołnierzy niemieckich,
oraz pilnować okazji przechodzenia frontów do armii alianckich wschodu i zachodu.

Po brutalnym zajęciu przez hordy hitlerowskie Wolnego Miasta Gdańska, pozostała
zdana własnemu losowi zdziesiątkowana polska młodzież Gdańska, z przykrym doświadcze-
niem utracenia wolności i swej Ojczyzny - ta młodzież która kształtowała się i
dostrzegała na pełnowartościowych pracowników państwowych w wolnym mieście Gdańsku.
Mam na myśli Polskie Urzędy Państwowe, kolej i pocztę Gdańską, poświęcała swe urlopy
spędzając je w Kraju na ćwiczeniach wojskowych by w ten sposób zdobyć wiedzę i
kwalifikację z zakresu służby wojskowej, a w okresie okupacji w patriotycznym zrywi-
pieszła do podziemia by po żołniersku walczyć z najeźdźcą w sabotażowaniu pracy i
szkodzić zlanawidzonej hitlerowskiej ~~pracy~~ także w polskim Gdańsku.

Jeden z tej młodzieży Gdańska Alfons Lendzion wchodzi w 1941r w kontakt z
Komendą Główną w Toruniu i po złożeniu przysięgi przed komendantem głównym mjr.
Grotem /Słowikowski/ dostaje polecenie zorganizowania na terenie miasta Gdańska
placówki ruchu oporu pod nazwą Gdańskiego oddziału Konspiracyjnego "Polskiej Armii
Powstania". Lendzion niezwłocznie zwołuje pierwsze spotkanie organizacyjne polskiej
młodzieży. Spotkanie odbyło się w czerwcu 1941 roku w mieszkaniu kol. Ireny Butkow-
skiej przy ul. Ostseeperle - dzisiejsza Karola Marksa.

Na tym spotkaniu, zebranych wyjaśnił kol. Lendzion swoje zadanie otrzymane w
Toruniu oraz cel i system organizacyjny, i tu zostali zaprzysiężeni:

Butkowska Irena, Lendzion Elżbieta, Anoff Gerard, Rykowski Helmut, Andrzejewski
Zdzisław, Sykutera Paweł, Petryński Jan, Mach Gunter, Pocwiardowski Edward, Chmiele-
wski Józef, Belling Antoni,

tekst przysięgi:

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Św. Jedynemu, być wiernym Ojczyźnie
mej, Naczelnikowi Powstania Polski Demokratycznej, oraz Głównemu Naczelnikowi
odstąpić. Prawu i Naczelnikowi Demokratycznej Polski być uległym. Stać na straży
Honoru Powstania Polski. Rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać. Tajemnic
wojskowych strzec. Za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchnięcia w piersiach i
wogóle tak postępować abym mógł żyć i umrzeć jak prawy żołnierz Powstania Polski -
Tak mi dopomóż Bóg.

Po złożeniu sprawozdania w komendzie głównej Lendzion Alfons otrzymuje awans do
stopnia kapitana i mianowany zostaje komendantem Gdańskiego Oddziału Konspiracyjnego

Drugie spotkanie odbyło się u członka org. Ireny Butkowskiej w lipcu 1941r. na
którym to spotkaniu członkowie organizacji składali k-towi sprawozdania z wstępnej
działalności. Omawiano i polecono ^{winną} akcje sabotażowe w miejscach pracy w których
których członkowie org. pracowali.

W celu utrzymania kontaktu z komendą P.A.Pu udaje się Lendzion do Torunia i zdaje sprawozdanie z bieżącej działalności. Odbiera z k-dy PAPu wytyczne które ma odprawić w mies. sierpniu 1941r. omawia. Poleca kontynuować akcję organizacyjno-werbunkową i zaprzysięga nowowstępujących członków.

Na kolejnej odprawie w mieszkaniu k-ta omawiano sprawy organizacyjne związane z utworzeniem kompanii. Postanowiono wytyczyć ramy kompanii i mianować dowódców. Dowódcą komp. zostaje Rykański Helmut z-cą Petryński Jan, d-cą I. plutonu Knoff Gerard, d-cą II. plut. Belling Antoni, d-cą 888. plut. Mach Gunter. Dowódcami drużyn zostali: Pociardowski Edward, Sykutera Paweł, i Andrzejewski Tadeusz. Butkowska Irena objęła funkcje kolportażu prasy podziemnej, Lendzion Elżbieta objęła funkcje sanitariuszki. Dowódcy plutonów otrzymali wytyczne od do zorganizowania drużyn.

Na odprawie w mies. października 1941r. omawiana była działalność z d-cami którzy zdali sprawozdania z przebiegu zorganizowania plutonów i drużyn. Odprawy cechowały obowiązkowość, głęboki patriotyzm i nosiły charakter koleżeński, tu też krzepiono się na duchu podzielając się wiadomościami radiowymi słuchanych z rzgł-śni zachodnich i wschodnich, poczym dyskutowano na tematy polityczne, komentowano działania wojenne stron walczących wschodni i zachodu.

AKCJE SABOTAŻOWE.

W okresie lat 1941 do 1943 przeprowadzono szereg akcji sabotażowych w miejscach pracy przymusowej członków organizacji: a/ zatrudniony w firmie budowlanej "Geisler" czł. org. Knoff Gerard wystawił lewe przepustki urlopowe do miejscowości położonych przy granicy szwajcarskiej jeńcom wojennym Polakowi Krasińskiemu Józefowi i Francuzkowi o zapomnianym nazwisku którzy posługiwali się w/w przepustkami i dotarli do granicy szwajcarskiej gdzie zostali schwytani. W związku z tym Knoff Gerard zostaje aresztowany, za ułatwienie ucieczki jeńcom wojennym. Sąd hitlerowski skazał go na 3 mies. więzienia..

b/ Członek org. Sykutera Paweł zatrudniony w drukarni jako składacz, drukował wszelkiego rodzaju karty żywnościowe, odzieżowe i tytoniowe. W/w karty pieczętował pieczęcią którą sam wykonał. Rozprowadzał je wśród Polaków przebywających na robotach przymusowych. Niestety i ta akcja została po pół roku wykryta. Sykutera Paweł zostaje aresztowany i skazany przez sąd doraźny na 10 lat więzienia, nie wadając jednak nikogo z odbiorców kart na przesłuchach.

c/ Pościardowski Edward i Chmielowski Józef zatrudnieni w firmie "Bergford" wspólnie z jeńcami francuskimi i radzieckimi doprowadzili wchłaniacz trocin do stanu awaryjnego. Wskutek przełączenia silnika elektrycznego podczas pracy na rozruch, silnik nadmiernie nagrzał się co spowodowało przepalenie uzwojeń twornika co z kolei wzmiecił się pożar trocin, ogień objął część tartaku. Wykradano i niszczone pasy transmisyjne, tęplono i wyszczerbiało piły tarczowe i taśmowe przez co powstały przestoje w produkcji.

d/ Knoff Gerard i inni zawierali kontakty z jeńcami francuskimi i angielskimi ułatwiając im wynoszenie sprzętu i narzędzi, niszczenie ich / topienie w kanale Grobla/ Niszczenie materiału budowlanego /drewna/ uszkodzenia maszyn w celu hamowania produkcji /heblarka/

e/ Na holowniku "Preuschata" jako maszynista pracował członek org. sierż. Biegański Bronisław, powodował on częste awarie, holownik stał więcej w naprawie jak był w ruchu. W początku sierpnia 1943r. Biegański poluzował śruby łożysk wału śrubowego wskutek czego w czasie holowania wał śrubowy urwał się. Wzczęto przeciw niemu dochodzenia i groziło mu aresztowanie. Biegański zdołał zbiec i udało mu się przedostać do Generalnej Guberni gdzie walczył w szeregach partyzanckich.

f/ Na robotach przymusowych zatrudniony byłem w firmie "Maschinen und Werkzeugfabrik" w Nowym Porcie w Gdańsku jako ślusarz narzędziowy. W czasie pracy przygotowałem kolonową wiertarkę elektr. przystosowując ją do masowej produkcji detali. W chwili przeprowadzanych prób, wycierając ręce szmatą spowodowałem że dostała się ona między tryby zespołu wałków, będących w ruchu. W następstwie czego zęby kół trybowych wyłamały się a wałki wiertnicze zostały pokrzywione. Wiertarkę maszyna wysłać do wytwórni do kapitalnego remontu. Dochodzenie w tej sprawie nie wyrządziło mi krzywdy ponieważ świadek Niemiec był po mojej stronie, twierdząc że wypadek powstał nie z mej winy - a przypadkiem szmata dostała się w tryby.

g/ Członek org. plut. Wilczyński Jan zatrudniony w tej samej firmie jako szlifierz wnosił narzędzia wrzucając je do kanału. Ostrząc narzędzia tnące jak: frezy rozwiertaki, wiertła i inne, przegrzewał ostrza, wskutek czego żywotność tychże skracała się.

W kwietniu 1942r. udaje się kapitan Lendzion do dowództwa P.A.P.u w Toruniu zdać sprawozdania z przebiegu działalności. Tu też otrzymuje dalsze rozkazy i wytyczne działania odnoszące się do przeprowadzania dalszych akcji sabotażowych. Wskazuje na trudności poważnych działań sabotażowych z uwagi na warunki lokalne panującego szowinizmu hitlerowskiego i w obliczu odniesionych sukcesów strategicznych armii hitlerowskiej na wszystkich frontach w tym czasie. Kapitan Lendzion przedstawił komendantowi PAP.u mjr. Grotowi listę członków do awansu na stopni podoficerskie i oficerskie.

Rozkazem komendy głównej zostali awansowani do stopni oficerskich:

- a/ Niżej wymienieni członkowie organizacji awansowani na podporuczników:
1/ Rykowski Helmut, 2/ Knoff Gerard, 3/ Belling Antoni, 4/ Mach Gunter
5/ Andrzejewski Tadeusz, 6/ Petryński Jan.
- b/ Awansowani do stopnia sierżanta:
1/ Sykutera Paweł, 2/ Poćwiardowski Edward, 3/ Kowalkowski Antoni
- c/ Awansowani do stopnia kaprała:
1/ Butkowska Irena, 2/ Lendzion Elżbieta, 3/ Chmielowski Józef.

Po powrocie z Torunia Kapitan Lendzion, zarządza kolejne zebranie organizacyjne. Spotkanie odbyło się w mieszkaniu P. Laskowskiej przy ul. Wallgasse 10, /dzisiejsza Wałowa/. Na odprawie podzielili się z obecnymi o przebiegu odprawy i zebranymi wiadomościami w k-dzie głównej oraz rozdzielili dokumenty awansowe. Przekazywanie rozkazów i zarządzeń z k-dy Oddziału do członków org. odbywało się przy pomocy łączników.

Hitlerowskie władze gdańskie przymuszają Lendziona by podpisał wniosek o przyjęcie III. grupy narodowości niemieckiej, co z tym idzie powołanie w szeregi armii niemieckiej - Lendzion udaje się w tej sprawie do komendy głównej PAP. w Toruniu. Po dłuższych debatach w tej sprawie D-ca PAP.u zdecydował i polecił Lendzionowi przyjąć grupę i wejść w szeregi armii niemieckiej, oświadczając przy tym, że i tam muszą być nasi członkowie by prowadzić dywersje polityczne. Po odejściu kapt. Lendziona, K-dę nad Oddziałem w zastępstwie objął ppor. Rykowski Helmut.

W kampanii wrześniowej brałem udział w walkach na froncie pomorskim w kadrze zawodowej personelu technicznego lotnictwa, a w obronie Warszawy na odcinku lotnisko Mokotów jako szef spieszonej kompanii w batalionie lotniczym. Po kapitulacji Warszawy dostałem się do niewoli niemieckiej i przebywałem w obozie jenieckim w Grudziądzu. W październiku 1939r. zostałem zwolniony z obozu i wróciłem do Torunia.

Po powrocie z niewoli nawiązałem kontakt z organizacją "Grunwald" której byłem współorganizatorem. Była to organizacja lokalna systemu trójkowego działająca na terenie miasta Torunia. Przysięgę złożyłem wobec d-ców grup Władysława Trochy i Licznierskiego.

Następnie otrzymałem przydział organizacyjny działania na odcinku lotniska Toruńskiego i Przedmieścia Bydgoskiego. Zwerbowałem i zaprzysiężłem ponad 20 członków chętnych do walki z najeźdźcą. Zawijałem sieci informacyjne, odbywałem odprawy organizacyjne, nastawiałem na sabotażowanie i przygotowałem do walki z okupantem hitlerowskim. Po odniesionych ciiosach przez aresztowanie przywódców "Grunwaldu" działalność tej organizacji zanarła.

W styczniu 1940 roku wchodzę w kontakt z komendą główną tajnej organizacji polskiej Armii Powstania "Rząd Demokratycznej Polski" działającej na Pomorzu i Gdańsku. Po złożeniu przysięgi i otrzymaniu awansu na podporucznika zostałem mianowany d-cą kompanii uprzednio zorganizowanych członków "Grunwaldu".

W sierpniu 1941r. zostaje wywieziony do obozu pracy przymusowej do Gdańska. Rozkazem Komendy Głównej PAP. otrzymuje polecenie objęcia dowództwa od ppor. Rykalskiego Helmuta nad istniejącą tam placówką konspiracyjną. Po objęciu placówki

zapoznaje członków, tej placówki, rozpoznaje teren i warunki działania, do których stopniowo przyzwyczajam się. Zwołuje spotkanie dowódców i wydaje pierwszy rozkaz organizacyjny.

Z uwagi na wielkie skupiska Polaków wywiezionych do prac przymusowych bytujących w obozach pracy jak: Narwik I. Narwik II. Troyl i inne, oraz w celu zachowania tajności działania wprowadzam system organizacyjny ramowy / w ramach dowódców/ t.zn. dowódcy kompanii utrzymują bezpośredni kontakt z d-cami plutonów, ci zaś z d-cami drużyn. Każdy z d-ców w swym otoczeniu miał upatrzonych ludzi dla swej jednostki bojowej.

Spotkania i odprawy odbywam w soboty wzgl. niedziele każdorazowo w innym, by nie być podejrzanym przez gestapo. Na odprawach omawiane były sprawy organizacyjne, szkolenia bojowego i walk ulicznych.

Organizacja Gdańskiego Batalionu Konspiracyjnego PAP.

Z oddziału tworzę kompletne ramy batalionu w/g formy rygorystyczno-wojskowej. W tym celu zwołuje w sobotę 22 maja 1943r. w mieszkaniu członka org. Rykalskiego Helmuta/ps. Robak/ przy ul. Kolkowgasse 22 odprawę organizacyjną i wydaje rozkaz organizacyjny Nr.008/43. W p.2 tegoż rozkazu mianuje adiutanta batalionu ppor. Szpajera Tadeusza /ps. Mierzyn/, d-celkomp. ppor. Klicha Władysława /ps. Kalina/ d-ce II komp. ppor. Sokołowskiego Teofila /ps. Piękny Marynarz/, d-ce III komp. Sobieraja Bolesława /ps. Sokół/. Jak poprzednim rozkazem Nr.006/43 zorganizowałem komp. wywiadowczą, której dowództwo objął ppor. Petryński Jan /ps. Bellona/, zastępca d-cy komp. ppor. Mach Gunter /ps. Miśnia/. Rozkazem Nr.003/43 wprowadziłem tygodniową służbę inspekcyjno-informacyjną którą z tygodniową zmianą pełnili wszyscy oficerowie. Polegała ona na utrzymaniu stałej łączności między d-cami kompanii a sztabem batalionu, oraz składanie ustnych meldunków informacyjnych o rozwoju jednostek bojowych.

Organizacja Komendy Administracji Terenowej.

W miarę napływu zwerbowanych członków/gdańszczan/ ludzi z inteligencji pracującej zaprzysięgam ich i tworzę ośrodek administracji terenowej. Zwołuje odprawę organizacyjną w sobotę 29 maja 1943r. w składnicy piwicznej Firmy Krasseman przy ul. Langengasse, na której określam ramy organizacyjne ośrodka, w skład którego wchodzi: Rozkazem organizacyjnym Nr.009/43 Komendantem Administracji Terenowej mianuje ppor. Rykalskiego Helmuta /ps. Robak/

a/ K-dtem Dworca Kolejowego mianuje ppor. Bellinga Antoniego /ps. Oksza/. Z-ce k-ta ppor. Knoffa Gerarda /ps. Komiliton/.

b/ K-dtem Ośrodka Zaopatrzenia mianuje ppor. Smolińskiego Wacława /ps. Sagan/ Z-ce k-dta Chór. Poćwiardowskiego Edwarda /ps. Portal/

c/ K-dtem Milicji Obywatelskiej mianuje ppor. Symelke /ps. Lew/

d/ K-dtem Poczty i Telegrafu mianuje sierż. Chmielewskiego Józefa /ps. Conceda/ Z-ce sierż. Gloka Witolda / ps. Gablow/

Komendanci wymienionych służb przystąpili do zorganizowania odpowiedniej obsady osobowej odnośnie tych specjalności z tym, że do walki z wrogiem, z chwilą ogłoszenia powstania, biorą udział w walkach o zdobycie wyznaczonych obiektów a po zdobyciu tychże wprowadzają je w życie

Działalność przygotowawczą do walki zbrojnej z okupantem na terenie miasta była kontrolowana przez inspektora sił konspiracyjnych majora Gawrońskiego Bronisława /ps. Brok/. Poza tym utrzymuje osobiście wzgl. przez łączników stałą łączność służbową - składam raporty z działalności organizacyjnych w k-dzie PAP. Rozkazem K-dy Głównej PAP. Nr. 2356/246/101/43 poz. "S" z dnia 29. maja 1943r. zostaje awansowany do stopnia porucznika. Przeprowadzam odprawy z d-cami komp. i komendantem służb, opracowuje wytyczne szkolenia bojowego i wydaje odpowiednie instrukcje odnośnie sabotażu w pracy przymusowej.

Organizacja Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego.

Kruszenie armii na frontach hitlerowskich odzwierciedla się w napływie Polaków werbujących się w szeregi Polskiej Armii Powstania. Z komendy głównej PAP. otrzymuje rozkaz reorganizacji batalionu do wielkości pułku. Opracowuje szkielet struktury organizacyjnej Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego i zarządziłem odprawę którą odbyła się w sobotę dn. 10 lipca w piwnicy f-ny Krasseman przy ul. Langengasse. Na odprawę przybył inspektor sił konspiracyjnych obwodu Gdańskiego mjr. Gawroński Bronisław /ps. Brok/. Z dotychczas istniejących 3 komp. powstają 3 bataliony, z 9 plutonów powstają 9 kompanii i tak w dół do drużyn włącznie.

- ✓ D-cę I batalionu mianuje kpt. Klicha Władysława /ps. Kalina/, d-cę I komp.
- ✓ ppor. Prusakowski Władysław /ps. Palma/, d-cę 2 komp. ppor. Pierzchalski Feliks
- ✓ ps. Polemarch/, d-cę 3 komp. ppor. Arentowski Stefan /ps. Agat/.
- ✓ D-cę II batalionu mianuje por. Sobieraja Bolesława /ps. Sokół/, d-cę 4 komp.
- ✓ ppor. Szatkowski Wacław /ps. Zagłoba/, d-cę 5 komp. ppor. Kowalkowski Antoni
- ✓ /ps. Cichy/. d-cę 6 komp. ppor. Kosobucki Henryk /ps. Kałkan/.
- ✓ D-cę III batalionu mianuje por. Sokołowskiego Teofila /ps. Piękny Marynarz/
- ✓ d-cę 7 komp. por. Wielowicki Bronisław /ps. Pettit/, d-cę 8 komp. ppor. Kubera Leon
- ✓ /ps. Kolet/, d-cę 9 komp. ppor. Madeja Jan /ps. Madon/.

Ppor. Kowalkowski Antoni /ps. Cichy/ wywieziony do Gdańska w marcu 1943r. na roboty przymusowe, zatrudniony był w przedsiębiorstwie żeglugi "Weisel AG" przydzielony do obsługi statku nadbrzeżnego "Paul Benecke" w tej firmie w Gdańsku. Kowalkowski z komendy PAP.u otrzymał rozkaz skontaktowania się z placówką org. Gdańskiej. Po objęcie Gdańskiej Organizacji poznałem Kowalkowskiego który zorganizował komp. w porcie Komp. ta przy zorganizowaniu Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego weszła w skład II batalionu jako 5 komp.

Na terenie portu Gdańskiego Kowalkowski zorganizował komórke wywiadu. Na 10 statkach przybrzeżnych i holownikach pracowali członkowie organizacji. Materiał wywiadowczy dotyczący ruchu i ilości okrętów w porcie, ilości i rodzaju przywozonych i wywożonych towarów, zgłaszany był przez Kowalkowskiego w k-dzia Pułku, oraz w pięciu przypadkach osobiście przekazywał ten materiał Komendzie Głównej PAP.u w Toruniu, skąd zabierał rozkazy i zarządzenia.

✓ Za pośrednictwem Kowalkowskiego w mieszkaniu P. Hirschów przy ul. Zapfengasse dzisiejsza Czopowa zwołałem kolejną odprawę dowódców, która odbyła się w sobotę 12 czerwca 43r.

Kowalkowski uniknąby aresztowania - lecz wydany przez Rykalskiego, zostaje w dn. 25 sierpnia 43r. aresztowany przez gestapo.

- ✓ Po za batalionami jako większe jednostki bojowe, zostały zorganizowane grupy bojowe oraz służby jak: komp. dyspozycyjna d-cy pułku. D-cę tej komp. był Chor. Wisniewski Franciszek /ps. Major/. Komp. łączności d-ca komp. por. Orłowski
- ✓ Ludwik /ps. Orzeł/. 2-ca sierż. Balcerowicz Melchior /ps. Drogomir/. Komp. Wywiadowcza d-ca komp. por. Petryński Jan /ps. Bellona/ z-ca komp. wywiadowczej ppor. Mach Guator /ps. Miśnia/. Komp. przy ul. Holzweg /barak/ d-ca komp. ppor. Andrzejewski Tadeusz /ps. Dumiz/. Komp. Orłowska /Gdynia-Orłowo/ d-ca komp. ppor. Górniewicz Leonard /ps. Belina/. Komp. Lotnisko-Wrzeszcz, d-ca komp. Chor. Drygalski
- ✓ /ps. Djabas/. Komp. Żel / na pław. Helu/, d-ca komp. ppor. Zieliński Leonard
- ✓ /ps. Ziółko/. Pluton we wsi Dzierżęcao pow. Kartuzy, d-ca plut. kapral Zadrski
- ✓ Leon /ps. Zonar/, komp. w Hohenkirch pow. Eiblański, d-ca komp. ppor. Lutowski
- ✓ Ireniusz /ps. Lubas/

Szacunkowa liczba członków org. objętych działalnością ruchu oporu na terenie miasta i okolicy ujętych organizacyjnie w Gdańskim Pułku Konspiracyjnym wynosiła ponad 6.000,- żołnierzy wyszkolonych w walkach którzy po przelicy Kampanii Wrześniowej w 39r. została tu na miejscu jako wywiezieni do prac przymusowych na miasto i okolicy.

Zorganizowane jako zaplecze pułku Komenda Administracji Terenowej skupiała w swych szeregach Polaków Gdaniezian, a trzon kierownictwa pułku tworzyli byli podoficerowie zawodowi Wojska Polskiego z byłego VIII. Okręgowego Korpusu Pomorskiego z Torunia.

DYSLOKACJA PUŁKU.

✓ Komenda Pułku mieściła się w mieszkaniu u rodziny starych gdańszczan Marii i Władysława Wielochów w Gdańsku przy ul. Pfefferstadt Nr. 58 III piętro gdzie ich córka ~~Julia~~ zaprzysiężony członek organizacji pełniła funkcje archiwusza komendy pułku. Materiał archiwalny plany schronów, rozkazy, plany operacyjne i rękopisy po rozbitiu organizacji przez gestapo i sbwehre oraz aresztowaniu członków sztabu w dniu 21 sierpnia 1943r. zostały /dzięki temu że w tej sprawie wtajemniczone były tylko trzy osoby/ ocalone do chwili walk o Gdańsk marzec 1945r. Niestety wskutek działań wojennych dom i mieszkanie Wielochów oraz cała ul. Pfefferstadt zostały zniszczone a ~~Julia Wielochówna~~ ledwo zdołała uciec z życiem z chronu piwniczego zawalonego i palącego się domu. Materiał archiwalny spalił się.

1) Na życzenie...
Kuzynie tu chce pozostać anonimowa

Dyslokacja trzech batalionów jako większych jednostek bojowych pułku usytuowała się w/g istniejących w mieście trzech głównych ośrodkach gdzie Polacy na pracach przymusowych byli rozmieszczeni jak:
I batalion mieścił się w obozie Narwk II, II batalion mieścił się w obozie Narwk I, III batalion mieścił się w obozie aa Troylu.

Komenda Administracji Terenowej mieściła się w mieszkaniu K-dta por. Rytałskis Helmuta przy ul. Kolkowgasse 22.

W poszukiwaniu broni i amunicji.

Zagadnienie zdobycia broni i amunicji dla oczekiwanego powstania było zawsze problemem pierwszej wagi. Zagadnieniem tym zainteresowałem oficera broni pułku ppor Iozkowskiego Władysława /ps. Narbut/, i d-ce komp. wywiadowczej por. Petryńskiego Jana /ps. Bellona/

Petryński po pewnym czasie zameldował mi że spotkał dobrze mu znanego z przed wojną koleżkę nazwiska Hmara Andrzej. Pochodził on z okolic Margrabowy / w dawniejszych Prusach/, który w tym czasie służył w wojsku niemieckim. Hmara Andrzej w stopniu feldfebla pełnił funkcję zawiadowcy składów broni ręcznej i karabinów maszynowych oraz amunicji. O zapoznać się z Hmarą i ja ubiegałem się przez por. Petryńskiego. I tak nawiązałem znajomość z Hmarą, który też nie zapomniał języka polskiego choć słabo nim mówił. Znajomość była skierowana w kierunku zdobycia jego zaufania i wykorzystania tegoż dla naszej sprawy, liczyłem na jego pomoc w celu zdobycia broni i amunicji potrzebnej dla szybkiego opanowania miasta w chwili ogłoszenia powstania. Hmara do propozycji wydał broni i amunicji w chwili odpowiedniej ustosunkował się pozytywnie wtedy, kiedy znielawidzeni przez niego hitlerowcy będą osłabieni i jemu nie będzie groziło niebezpieczeństwo. Zapewnienie zdobycia broni i amunicji w chwili powstania, podniosło na duchu członków sztabu do dalszego przygotowania zbrojnego.

W związku z przygotowaniem do walki czynnej - drogą zakupu zdobyłem kilka sztuk krótkiej broni palnej i amunicję od marynarzy Polaków którzy przez przyjęcie grup narodowości niemieckiej odbywali służbę wojskową w marynarce. Marynarze lekko myślnie sprzedawali broń dla zdobycia pieniędzy na zabawy.

W lutym 1943r. wchodzę w kontakt z inż. Segebartem Janem gdańszczaninem, i nauczycielem Potrykusem z Kartuz, przebawającym również na robotach przymusowych w Gdańsku. Inż. Segebart Jan utrzymywał kontakt konsulatami szwedzkim w Gdańsku. Oba Segebart i Potrykus zamierzali zebrać materiał wywiadowczy z Gdańska i Polski przekazywać drogą przez Bałtyk do Szwecji.

W tym celu będąc już w posiadaniu żaglowca motorowego stojącego u znajomych rybaków w Gdańsku wybierali się przez wody Bałtyku do Szwecji. Żaglowiec wyposażony był w silnik spalinowy o mocy 40 km. - jednak po obliczeniu szybkości jaką rozwijałby łódź przy tym silniku okazała się ona niedostateczna by przepłynąć Bałtyk w ciągu jednej nocy. Postanowili więc zdobyć motor o sile przynajmniej 80-100 km. Możliwości zdobycia takiego silnika spalinowego w tym czasie mimo szerokiej znajomości w Gdańsku i w Niemczech nie istniały. Po otrzymaniu odnowy z jednej z firm w Berlinie dostarczenia żdanego motoru 30 km. z powodu niedostarczenia karty nabycia t.zw./Metallbezugschein/ zdecydowano się ruszyć w podróż na żaglowcu o starym motorze.

W międzyczasie inż. Segebart spotyka się ze znajomym Caryntysiewiczem i po zdobyciu jego zaufania zwierzył mu się z zamierzenia jakie przedsięwzięto. Caryntysiewicz zaofiarował pomoc i współpracę wyrażając chęć wspólnego podjęcia podróży przez Bałtyk. Między innymi wiadomościami i materiałem wywiadowczym mogącym służyć Aliantom dla rozeznania sytuacji przeciwnika na odcinku Gdańskim, miały być przekazywane tą drogą i wiadomości o działalności polskiego podziemia z terenu Gdańska.

Jak się później okazało Caryntysiewicz był na usługach gestapo i o podjętym zamierzeniu informował agentów gestapo. Jako współnik postarał się o wszystko co było potrzebne dla odbycia pierwszej podróży żaglowcem motorowym t.j. o benzynę i olej dla silnika, żywność i pasy korkowe. Dostawcą tych przedmiotów było gestapo.

Nastąpił omówiony dzień a raczej noc 11 maja 1943r. w której o godzinie 12⁰⁰ miano odpłynąć z portu rybackiego, gdzie stała przygotowana żaglo-motorówka u znajomego rybaka. Dwie godziny przed odpłynięciem zostają aresztowani inż. Segebart

w mieszkaniu swej ciotki, jak również nauczyciel Potrykus. Na szczęście zebrany materiał wywiadowczy który miał być przekazany w Szwecji został spalony przez ciotkę Segetarta.

W międzyczasie poznaje zwerbowanego przez członków organizacji znanego im architekta bud. Wiśnickiego Brunona z Torunia, który na przymusowych robotach zatrudniony był w firmie budowlanej w Gdańsku. Firma ta budowała schrony p-lotnicze dla instytucji i ludności na terenie miasta. Wiśnicki zostaje zaprzysiężony oraz awansowany do stopnia porucznika, wciągnięty zostaje do prac konspiracyjnych, chętnie je przyjmuje. Jego wiadomości z tytułu pracy zawodowej mogłyby być dobrze wykorzystane w akcji powstania.

W końcu listopada 1942r. po zbombardowaniu przez bombowce RAF-u schronów przeciwlotniczych żodzi podwodnych w Gdyni i Gdańsku oraz innych obiektów strategicznych, wymieniona firma przystąpiła do odbudowy zniszczonych i budowy schronów podziemnych dla kierownictwa akcji obronnej w wypadku walk o Gdańsk, skąd gauleiter Forster miał dowodzić akcją obronną.

Por. Wiśnicki Brunon /ps. Wenta/ w trakcie budowy dostarczał mi kopie planów i orientował mnie o ich usytuowaniu, Główny schron dowodzenia z centralą telefoniczną mieścił się na zachód od Oliwy na wzgórzu Karlsberg /dziś wzgórze Pachołek/. Schron dowodzenia połączony był kanałami podziemnymi z systemem innych schronów obronnych. Centrala telefoniczna łączyła system schronów oraz miasto i przewidywane naziemne punkty oporu. Główne wejście miało być strzeżone przez wartę oficerską składającą się z oddziału "SS"

W czasie przełomowych dni Gdańska gdy front Armii Czerwonej okręcał miasto, Wiśnickiemu udało się przedostać przez front niemiecki z kopiami planów sieci schronów i wręczył je majorowi radzieckiemu. Dowództwo tego odcinka po zorientowaniu się w planach wykorzystano je i skutecznie artylerię, gromiło kryjówek hitlerowskiego dowodzenia obronnego.

P L A N O P E R A C Y J N Y .

Wobec zapowiadanej, mającej nastąpić, generalnej inwazji wojsk Alianckich na Niemcy tak ze strony zachodu jak i wschodu lipiec-sierpień 1943r. zostałem wezwany na dzień 6 czerwca 43r. do Komendy Głównej PAP. na naradę w tej sprawie. Otrzymałem rozkaz szybkiego przygotowania się konspiracyjnych do zbrojnego powstania. Major Grot powiedział "zbliża się chwila wielkich wydarzeń dziejowych które nie mogą zastać nas nieprzygotowanych".

Rozkaz omawiał, że Sprzymierzeni w najbliższym czasie tj. 4-5 tygodni zamierzają wystąpić z generalną ofensywą na Niemcy na wszystkich frontach /w tym przewidziany rzut dywizji w okolice Gdańska. I z tym związane jest jednoczesne w odpowiedniej chwili wystąpienia zbrojnego ruchu oporu we wszystkich krajach okupowanych.

Po przybyciu z K-dy PAP-u z Torunia przystąpiłem do opracowania planu operacyjnego. Zwołuje naradę d-ców batalionów i k-ta Administracji Terenowej, która odbyła się w k-dzie pułku. Zdaje tam relację z odbytej narady w Torunia i przedstawiłem plan operacyjny który w szczególności został omówiony.

Plan operacyjny przewidywał następujący podział rejonów na poszczególne jednostki bojowe jak: Batalion I. z obozu Narwik II. walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie Stoczni Schichau i zachodnią część miasta oraz opanowanie dworca Głównego.

Batalion II. z obozu Narwik I. walczyć będzie o zdobycie wysp Holm i Westerplatte, oraz obiektów na terenie Stoczni Gdańskiej i środkową część miasta.

Batalion III. z obozu Troyl walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie Zakładów Naprawy Wagonów, przedmieście Heubude / dzisiejsze Stogi/ i południowo-wschodnią część miasta.

Kompania Dyspozycyjna D-cy Pułku walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie Nowego Portu, koszar, a6 do dworca kolejowego Brozen /Erzeźno i teren Zakładów Amada.

Kompania Wrzeszcz-Lotnisko walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie lotniska, dworzec kolejowy Wrzeszcz, koszary przy ul. Heeresanger, Politechniki, kierując swe siły na wzgórze Karlsberg/obec, wzgórze Pachołek/.

Kompania baraki przy ul. Holzweg walczyć będzie o zdobycie schronów dowodzenia obronnego na wzgórzu pachołek.

Kompania Orłowska walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie Orłowa, Sopot i Oliwy.

Pluton z wsi Syrajzy/dzisiaj Dzierżążno/ pow. Kartuszy walczyć będzie o zdobycie schronów na wzgórzu Pachołek.

Kompania w Elblągu walczyć będzie o zdobycie obiektów na terenie miasta.

Kompania na półwyspie Hwlu walczyć będzie o zdobycie składów amunicyjnych i obiektów na terenie półwyspie.

Kompania Łączności utrzymywać będzie łączność między walczącymi jednostkami.

Kompania Wywiadowcza składająca się w większości z Gdańszczan znający dobrze teren miasta - ma za zadanie zdobywanie wiadomości o sile przeciwnika i przekazywać je do komendy pułku.

Omawiam i wskazuję punkty broni i amunicji, Polecam d-com jednostek bojowych w pierwszym rzędzie oparować je i seopatrzyć się w broń. Opanowanie tychże ułatwi otrzymane przyrzeczenie od zawiadowcy składów feldfebla Hmury Andrzeja.

Poza tym d-cy jednostek bojowych we własnym zakresie zabiegają o zdobycie broni w pierwszej fazie ogłoszenia powstania przez rozbrojenie k-d policji znajdujących się na ich terenach operacyjnych i koszar.

Zapowiadana przez Aliantów generalna inwazja w terminie lipiec-sierpień 1943r. nie urzeczywistniła się. Poróżnych próbach inwazje rozpoczęto w czerwcu 1944r. tj. rok po zapowiedzianym czasie. Czas ten pozwolił gestapo i abwehrze w Gdańsku wpaść na trop istniejącego polskiego podziemia na terenie miasta.

Działalność konspiracyjna szczególnie na terenie Gdańska prowadzona była w bardzo uciążliwych i niesprzyjających warunkach wśród hakatystycznej i wrogo usposobionej ludności hitlerowskiej, bardzo czujnego i aktywnego gestapo. Dla sptęgowania nienawiści przeciw Polakom gdańskim i tysiącom Polakom poślęganym z całego Pomorza do prac przymusowych i trzymania ich w siwych ryzach i stakam postrachu wprowadzono na wzór jak w Reichu noszenie znaczków "P" na lewej stronie piersi. Odważniejsi i władający niemieckim językiem Polacy po wyjściu z obozów pracy na miasto zrywali znaczki "P", bymóc swobodnie poruszać się i jeździć tramwajem. Co bardziej zaciekli szowiniści, hitlerowscy kupcy gdańscy w swych oknach wystawowych sklepów, powystawiane mieli tablice przypominające okrucieństwa popełnione rzekomo przez Polaków w "Bydgoskiej Krwawej Niedzieli" / Gedenke an Bromberger Blutsonntag". Mimo tych warunków organizacja rozwijała się dobrze.

Dwósetko Pułku na wszystkich odcinkach pracy jak: organizacyjnym, wykształceniowym i znajomości terenu miasta, oraz wywiadowczym /kompania wywiadu/ osiągało duże wyniki w oczekiwaniu przygotowywanych na rozkaz wybuchu powstania do walki zbrojnej z okupantem.

Plan operacyjny opracowany w głównym zarysie, ulegać będzie zmianom uzależnionym od rozwijającej się sytuacji bojowej w punktach oporu przeciwnika.

Po zorganizowaniu pułku i opracowaniu planu operacyjnego, Rozkazem Komendy Głównej PAP.u Nr. 2356/266/107/43 p. lit. "S" z dnia 17.07.1943r. zostałem awansowany do stopnia kapitana.

Według przyjętych zasad konspiracyjnych odbywane odprawy i narady zwoływałem każdorazowo w innym miejscu. Tym razem w sobotę dnia 21. sierpnia 43r. dla narady sztabu pułku zaofiarował członek organizacji Ciechlewski Walter swe mieszkanie przy ul. Breitegasse 12, /dzisiejsz Szeroka. Na naradę przybył inspektor PAP.u mjr. Jawroński Bronisław i część członków sztabu: d-ca pułku Mizerski Bernard, d-ca I. batalionu Klich Władysław, k-t. Administracji Terenowej Rykowski Helmut, k-t Poczty i Telegrafu Chmielewski Józef. W czasie narady po godz. 23⁰⁰ gestapo obstawiało dom i przemocą z pistoletami w ręku wtargnęło do pokoju, obezwładniło obecnych, pokładło wszystkich na podłogę i terroryzowało w poszukiwaniu za broń.

Gestapowcy zabrali nam posiadane dokumenty osobiste i przedmioty wartościowe. Po dwóch, skutych w kajdanki przewoziło samochodem do swej siedziby przy ul. Neugarten 27. Tortury i wymuszania zeznań trwały całą noc. Jak się okazało zostaliśmy zdradzeni przez Ciechlewskiego Waltera, który w tym celu zaofiarował swe mieszkanie dla odbycia narady.

Niewytrzymując tortury mając słaby i chwiejny charakter Rykowski Helmut zdradził gdzie znajduje się Komenda Główna PAP.u. Tej samej nocy Rykowski skutym w kajdanki przewożony zostaje samochodem do Torunia gdzie wskazał miejsce w którym pieściła się komenda. Po wyspie w Gdańsku gestapo w Toruniu zostało postawione w stan pogotowia i obstawiało dom przy ul. Żeglarskiej 25 gdzie gdzieś w mieszkaniu na II piętrze u krawca Cieszyńskiego Kozimierza pieściła się komenda. Każdy kto wchodził wzgl. wychodził z bramy domu zostaje aresztowany.

Po stwierdzeniu przez wywiad, o aresztowaniu członków sztabu na naradzie, tej samej nocy zostali delegowani do Torunia Szatkowski Wacław i Sokółowski Teofil by zgłosić w Komendzie

PAP-u w Toruniu o aresztowaniach w Gdańsku. Najbliższym pociągiem z Gdańska przybyli do Torunia udając się do bramy domu około godz. 10⁰⁰ zostali aresztowani. Aresztowania w Toruniu gestapo zapoczątkowało w dniu 25 sierpnia 1943 roku.

Ciecholewski po aresztowaniu części członków sztabu na naradzie, wskazywał dalszych znanych mu członków organizacji, których gestapo z kolei aresztowało. Ogółem z organizacji Gdańskiej gestapo aresztowało 36 członków w tym dwie kobiety. W więzieniu gestapo, w śledztwie przebywałem przez okres dwóch miesięcy w tym przez 5 tygodni z skutymi rękami do tyłu.

Śledztwo przeprowadzane to okres zdawałoby się nie kończący: codziennie kogoś z członków org. aresztowano, następowały konfrontacje z nowo aresztowanymi przytem bicie i tortury, byłem uparty nieprzyznając się do niczego prócz tego że kiedy przed miesiącem wciągnęli mnie do organizacji, i nie wiele o niej posiadałem wiadomości.

W czasie śledztwa i przeprowadzanych rewizji w mieszkaniach aresztowanych /Rykalskiego Helmuta i Szpajera Tadeusza wpały w ręce gestapo dokumenty nominacyjne zaopatrzone w pieczęć z napisem, "Rząd Demokratycznej Polski i Polska Armia Powstania", to też z tej przyczyny gestapo przy przekazywaniu aresztowanych do obozu w Stutthofie awizowało komendzie obozu Przekazujemy Wam przedstawicieli nowego polskiego rządu z Gdańska "Neue Polnische Regierung aus Danzig".

Z polecenia gestapo, komendantura obozu przeznaczyła członków podziemia gdańskiego do wyniszczenia i wszystkich zaopatrzyła w specjalne znaki - Na plecach białe i czarne obwody /koła/. Oznaczono tym znakiem więźnia witano w obozie 25-ma razami bykowca na koźle, oraz traktowano ich jako zbrodniarzy, szczuto psami, przydzielano do najgorszych brygad roboczych w których śmierć zbierała żniwo.

Z liczącej ponad 6 tys. członków organizacji Gdańskiej gestapo i abwehra zdolały wykryć i aresztować 36 członków tej organizacji, z tych w większej części wskazanych przez konfidenta Ciecholewskiego Waltera, a z liczby tej w obozie wskutek głodu, zadawanych tortur i pracy ponad siły straciło życie 6 osób w tym jedna kobieta członek organizacji /wywiad/ Ptakówna została powieszona.

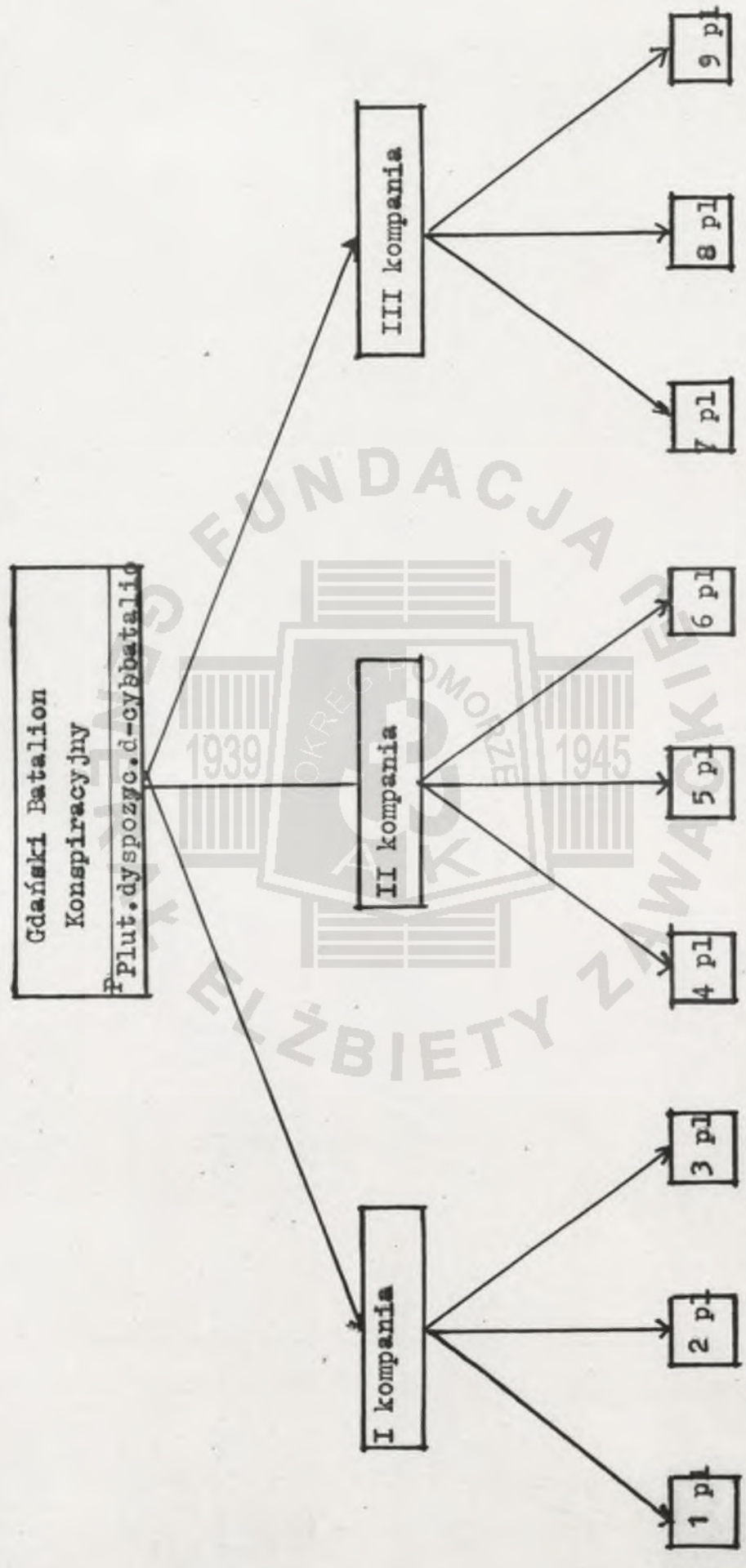
Spisane i opracowane były Dowódcą Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego Polskiej Armii Powstania

Bernard Henryk Kurata - Mizerski

Toruń, kwiecień-maj 1945 roku.

GDANSKI BATALION KONSPIRACYJNY
POLSKIEJ ARMII POWSTANIA

- 1 D-ca Batalionu ppor. Mizerski Remard
- 2 Adiutant ppor. Szpajer Tadeusz
- 3 D-ca I komp. ppor. Kalina Klich Władysław.
- 4 D-ca II komp. ppor. Piek Mar. Sokołowski
- 5 D-ca III komp. ppor. Sokół Sobieraj

Schemat organizacyjny Gdańskiego Batalionu Konspiracyjnego. planu tajnej mobilizacji sił konspiracyjnych do rozkazu dziennego Gdańskiego Batalionu Konspiracyjnego nr. 008/43, rozkaz Komendy Głównej z dnia 15. 5.43. poz. lit. "S" nr. 2356/266/103/43r

Odbito z schematu wykonanego przez Mizerskiego w maju 1945

Ciechanowski mgr

GDANSKI BATALION KONSPIRACYJNY

P O L S K I E J A R M I I P O W S T A N I A

1	D-ca Batalionu ppor. Mizerski Bernard
2	K-dt Adm. Terenowej ppor. Rykowski Helmut
3	K-dt Ośrodek Zaopatrzenia ppor. Smolinski Wacław
4	K-dt Dw. kol. Gdańsk Gł. ppor. Belling Antoni
5	K-dt Milicji Obywatelskiej ppor. Symelka
6	K-dt Poczty i Telegrafu sierż. Chmielewski Józef

Gdański Batalion
Konspiracyjny
Komenda Administracji
Terenowej

Ośrodek
zaopatrzenia

Komenda dworca
Klejewego Gdańsk Gł.

Komenda Milicji
Obywatelskiej
Gdańsk

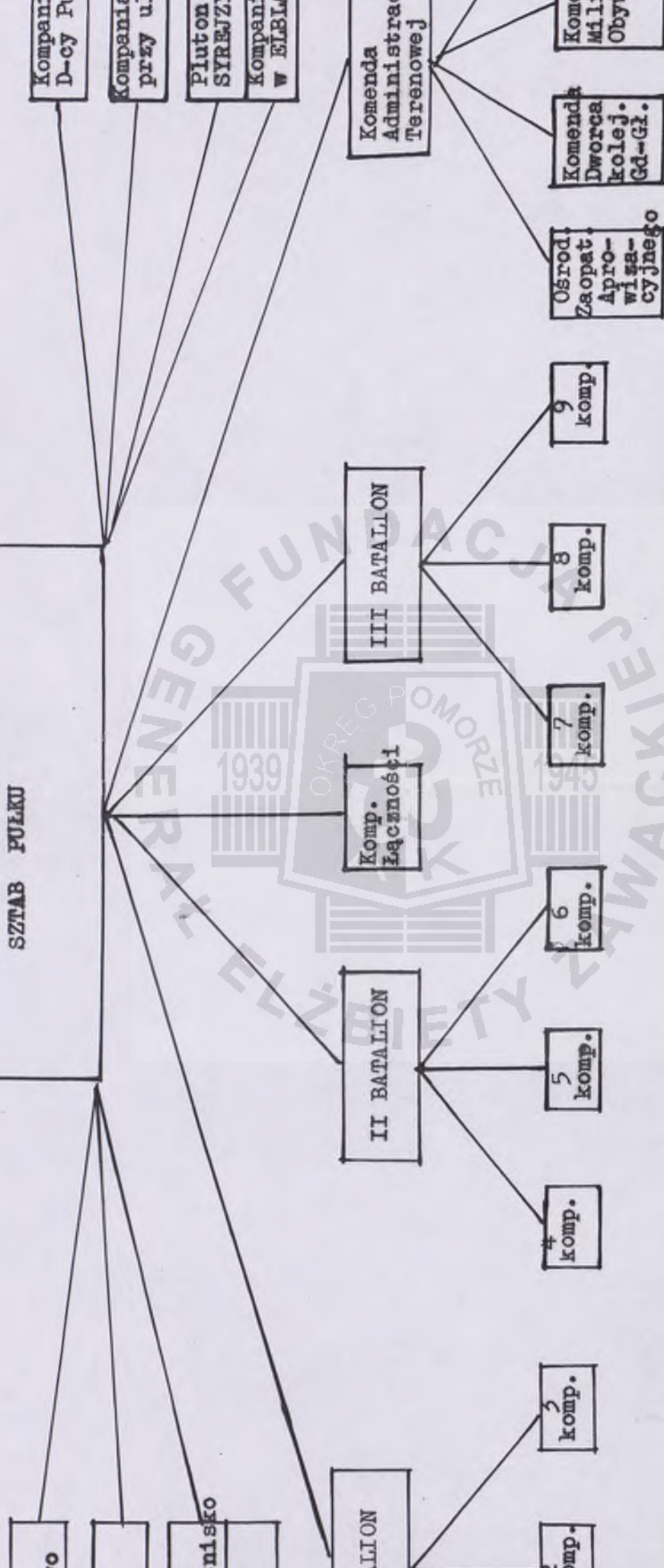
Komenda Poczty i Tele-
grafu Gdańsk

Schemat organizacyjny Gdańskiego Batalionu Konspiracyjnego-Ośrodek Zaopatrzenia Administracji Terenowej miasta Gdańska, planu tajnej mobilizacji się konspiracyjnych, do rozkazu dziennego Batalionu nr. 00/43 z dnia 29 maja 1943r.

Opracowano z opracowanego w maju 1945 schematu przez
Mizerskiego Ciecchanowski mgr

**GDAŃSKI PUŁK KONSPIRACYJNY
POLSKIEJ ARMII POWSTANIA**

SZTAB PUŁKU

Wykaz organizacyjny Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego planu tajnej mobilizacji Sił Konspiracyjnych, do rozkazu Komendy 356/266/106/43 z dnia 25.4.1943r. działalności ruchu oporu przygotowania zbrojnego.

16. D-ca 5 kompanii ppor. CICHY-KOWALKOWSKI
17. D-ca 6 kompanii ppor. KALKAN-KOSOBUCKI Henryk
18. D-ca 7 kompanii ppor. PETIT-WIELOWICKI Bronisław
19. D-ca 8 kompanii ppor. KOLET-KUBERA Leon
20. D-ca 9 kompanii ppor. MADON-MADEJA Jan
21. D-ka komp. Orłowskiej ppor. BELINA-GORNOWICZ Leonard
22. D-ca komp. Wywiadowczej por. BELONA-PETRYNSKI Jan
23. D-ca komp. Wrzeszcz-Lotnińskę chorąży DJABAS-DRYGALSKI
24. D-ca komp. Dyspozycyjnej D-cy Pułku Chor. MAJON-WISNIEWSKI

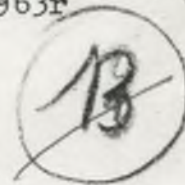
Mizerski Bernard
Toruń, ul. Bydgoska 114.

1932. u Murata

739/1448
Rel. M-739/1448
739

Toruń, 6.5.1963r

Gdańsk PAP 13.

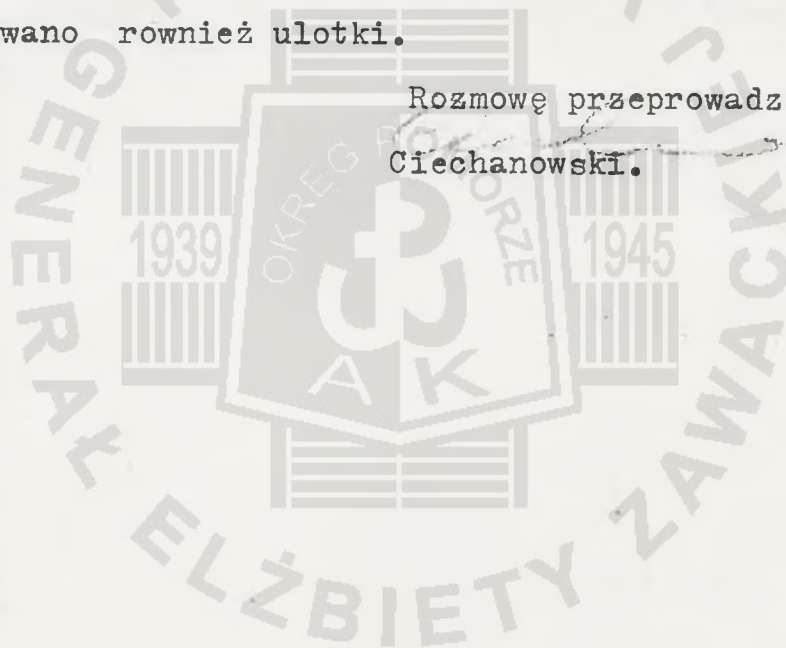
Notatki z rozmowy z ob. Mizerskim na temat
jego działalności w P.A.P. w okresie okupacji.

✓ Szefem sztabu głównego PAP-u był ob. Popowski - obecnie mieszka w
Toruniu.

Lendziona z Słowikowskim skontaktowały siostry Szadochowne
/Schadach/które były gdańszczankami, ale czuły się i były Polkami.
Miały krewnych w Toruniu i tu często przebywały.

Organizacja PAP kolportowała gazetki konspiracyjne, gdzie one
były wydawane tego Mizerski niewie, jaki nosiły tytuł tego niewie.
Kolportowano również ulotki.

Rozmowę przeprowadził
Ciechanowski.

Toruń, dnia 18 kwietnia 1945r.

000153 14

Spis alfabetyczny członków Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego "Polskiej Armii Powstania" Rząd Demokratycznej Polski. Organizacji działającej na terenie miasta Gdańska i okolicy, których pamięciowo zdołałem ująć po wyzwoleniu.

- Arentowski Stefan ps. Agat - ppor. d-ca 3 kompani
Andrzejewski Stanisław ps. Apasz - sierż. d-ca I. plut. Kompa. Orłowski
Andrzejewski Tadeusz ps. Dunin - ppor. d-ca komp. Wydzielonej.
- Belling Antoni ps. Oksza por. k-dant dworca Gdańsk-Główny
Błaszczowski ps. Berek sierż. I. Komis. Milicji Obywatelskiej.
Bałcerowicz Melchior ps. Drogomir sierż. z-ca d-cy komp. Łączności
Bellwon Feliks ps. Maciej. ppor. kom. dworca Gdańsk Główny
Binkowski Edmund ps. Ben. sierż. d-ca II. plut. Komp. Dyspozycyjnej
Bańszak Bolesław ps. Baran kpr. d-ca I. drużyny komp. dyspoz.
Bednarek Mieczysław ps. Bosy sierż. d-ca 3plut. I komp.
Butkowska Irena ps. Bajka, żon. Mikłasz, kolprt. i łącznik
Biegański Bronisław ps. Mocny, z-ca d-cy komp. 5-ej.
- Chmielewski Józef ps. Conseda, sierż. k-t Poczty i Telegr.
Ciecholewski Walter ps. Doga sierż. k-t. Milicji Obywatelskiej.
Cieszyński Kazimierz ps. Junior. kpr. kurier-łącznik, kolportaż.
Drygalski ps. Djabas. Chor. d-ca komp. lotniska Wrzeszcz
- Gawroński Bronisław ps. Brok mjr. insp. sił konspir. obwód Gdański
Gęstwicki Franciszek ps. Słaby sierż. d-ca 1 plut. Komp. Dypozyc.
Górniewicz Leonard ps. Belina ppor. d-ca komp. Orłowskiej.
Glok Witold ps. Gablon sierż. z-ca k-ta Poczty i Telegr.
- Iczkowski Władysław ps. Narbut ppor. Oficer Broni Pułku.
Jesiołowski Franciszek ps. Jesion sierż. d-ca 2 plut. I. Komp.
- Kryzement Maksymilian ps. Jary ppor. d-ca 1 plut. 9 Komp.
Kosobucki Henryk ps. Kałkan ppor. d-ca 6 Komp.
Knoff Gerard ps. Comiliton ppor. z-ca k-ta Dw. Kolej. Gd. Gł.
Kaniewski Maksymilian ps. Drucik sierż. d-ca 2 plut. Komp. Łączn.
Kubera Leon ps. Kolet ppor. d-ca 8 Kompani.
Kowalkowski Antoni ps. Cichy ppor. d-ca 5 Kompani
Klemp ps. Miecio sierż. d-ca 1 plut. 2 Kompani.
Klich Władysław ps. Kalina kpt. d-ca I. Batalionu
Kryszewski Marek ps. Siwy sierż. d-ca 1 plut. 1 Komp.
Klimczak ps. Sliwa sierż. z-ca ofic. broni pułku
Kuziemski Franciszek ps. Kobza plut. d-ca 3 plut. 1 Komp.
Kowalski Józef ps. - plut. d-ca 3 plut. 5 Komp.
Lendzion Alfons ps. Dorped kpt. k-t i org. plac konsp. Gdańsk
Lutowski Ireniusz ps. Lubas ppor. d-ca komp. w Elblągu.
Lendzion Elżbieta ps. - sierż. sanitariusz pułkowy
- Mizerski Bernard ps. Murata kpt. d-ca Gdańskiego Pułku Konsp.
Mieczkowski Jan ps. Pałasz sierż. d-ca 1 plut. Komp. Łączn.
Madeja Jan ps. Madon ppor. d-ca 9 Komp.
Mach Günter ps. Miśnia ppor. d-ca 1 plut. Komp. Wywiadów.
- Orłowski Ludwik ps. Orzek por. d-ca Komp. Łączności
Osowski Feliks ps. - sierż. d-ca 2 plut. 1 kompani.
- Tientek Franciszek ps. - plut. d-ca 2 plut. 5 Kompani.
Prusakowski Władysław ps. Palma ppor. d-ca 1 kompani.
Pierzchański Feliks ps. Polemarsz ppor. d-ca 2 Kompani.

Petryński	Jan	ps.Bellona	por. d-ca kompani
Poćwiardowski	Edward	ps.Dąb.	chor. z-ca k-ta Ośrodek
Ptakówna		ps.Wróbel	sierż.wywiadowca - Kom
Potrykus		ps.Belfer	sierż.wywiadowca -
Tadowska	Józefa	ps.Imka	kpr. zamęż.Belwon łącz
Rykalski	Henryk	ps.Robak	por.K-t Adm.Teren.Gdańsk
Rybarczyk		ps.Szczupak	sierż. d-ca 1 plut
Rujner	Franciszek	ps.Zadyma	sierż.d-ca 3 plut
Smoliński	Wacław	ps.Sagun	ppor. k-t Apropowizacji
Sobieraj	Bolesław	ps.Sokół.	por.d-ca 2 Batalionu
Sokołowski	Teofil	ps.Piękny	Marynarz por.d-ca 3 Bat
Segebarth	Henryk Jan	ps.Wilk	ppor komp.wywiadowcza
Symelka		ps.Lew.	sierż. 1 komis.Milic
Szpajer	Tadeusz	ps.Mierzyn.	por. adiutant pułku
Szatkowski	Wacław	ps.Zagłoba	ppor.d-ca 4 komp.II.be
Szerafiński	Klemens	ps.-	sierż.d-ca 1 plut.8kom
Szymański	Edwin	ps.-	kpr.d-ca 1 drużyna 1
Szreder	Edward	ps.-	kpr,d-ca 1 drużyny 5
Wielowicki	Bronisław	ps.Petit	por.d-ca 7 komp. 2 bat
Wiśnicki	Brunon	ps.Wenta	por.z-ca d-cy pułku d
Wilczyński	Jan	ps.-	plut.d-ca 3 plut.komp
Wiśniewski	Franciszek	ps.Majon.	Chor.d-ca komp.dysp.d-
Wiśniewski	Józef	psWitek	plut.d-ca 1 plut.5 komp
Żelazkowski	Stanisław	ps.-	sierż.d-ca 1 plut. 3.k
Zadurski	Leon	ps.Zonar	sierż.d-ca plut.we wsi
Zabrowski	Stefan	ps.Stefka	kpr.łącznik d-ctwa pułk
Zieliński	Leonard	ps.Hel.	ppor.d-ca komp.Helskie

D-ca Gdańskiego Pułku Konspir

/ Murata./

Bernard
Bernard

A. H. St. Delage, t. XXII. s. 153

IV/1. Korespondencja z Komradem
Ciechanowskim

1. List B. Mizerskiego z 26.04.1963

z 12.11.1966, mpis, kserokop. k. 2 s. 1-2

Szanowny Panie Majorze!

Potwierdzam odbiór pisma z dn. 23.04.1963r. i narazie w ogólni chce Pańskiej prośbie zaśluczyć. List Pański otrzymałem razem z zaproszenie warunkowym ~~na~~ mającą odbyć się sesję popularno-naukową, której tematem ma być ruch oporu na Pomorzu Gdańskim w l. 1939-45. Omawianą sesję organizuje ZO-ZBoWiD w Gdańsku ul. Długi Targ 6/10 tel. 321-02.

Po zgłoszeniu się i zadeklarowaniu udziału z przygotowanym materiałem odcisnie mojej działalności w PA powstania "Rząd Demokratycznej Polski" na terenie m. Gdańska będę na omawianą sesję zaproszony. Termin i miejsce odbycia sesji nie jest jeszcze ustalony. Prawdopodobnie weźmie udział w tej sesji.

Moją działalność konspiracyjną od roku już mam opracowaną w ołówku 21 stron, teraz dopiero przepiszę to na maszynie. Od roku czekałem na Pańskie przybycie do mnie - co do omówienia ew. jakieś korekty, lecz niestety daremne było moje oczekiwanie. Teraz kiedy od pół roku straciłem żonę, 10/10.02 zmarła nagle na astmę sercową, która była mi pomocną w opisie, jak obecnie mam mało czasu, gdyż prowadzę sam gospodarstwo domowe.

Może lepiej byłoby żeby Pan wybrał się do Torunia, omówilibyśmy wszystko ustnie. Od 10⁰⁰ w dni powszednie jestem w domu. Natomiast w niedziele mógłbym być nie w domu, zatem o ile zdecydowałby się Pan przyjechać, to odcisnie niedzieli, prosiłbym o ewis.

Dołączam adresy najbardziej aktywnych towarzyszy broni w konspiracji Gdańskiej:

- 1/ Alfons Lendzion, Gdańsk-Wrzeszcz ul. Wyspiańskiego 10a m.6 - Inspektor DOKPKP Gdańsk.
- 2/ Antoni Belling, Gdańsk-Lipce ul. Jedności Robotniczej 320 - Naczelnik stacji Gdańsk G1
- 3/ Gerard Knoff, Gdańsk-Orunia ul. Kałowiejskie 12m2. Z-ca Naczeln. Wydz. 1/s Wojsk.
- 4/ Bolesław Sobieraj Miastko woj. Koszalińskie ul. Koszalińska 8. Zatr. w Pow. Przeds. Biał
- 5/ Bronisław Gawronski Lipno wój. Dług. ul. Polna 2y / w konspir. insp. na Okręg Gdański/

Z wysokim poważaniem i serdecznym pozdrowieniem

Lechardowski

Toruń, dnia 12,11.1966r.

Szanowny Panie Mgr. Pułk. Ciechanowski "

Czytałem Zapiski Historyczne Tom XXVIII Rok 1963 zeszyt 3, strona 477.

Końcowe zdanie ustępu górnego, : cyt. " nawet w Gdańsku usiłowano utworzyć pułk, który organizował Alfons Lendzion.

Panie Mgr. Pułk. Ciechanowski" chyba pomylił Pan nazwiska. A przecież w moich opisach o działalności konspiracyjnych na terenie Gdańska, schematach struktury organizacyjnej, i innych dokumentach które dałem Panu do wykorzystania wynika bezspornie że nie Alfons Lendzion a ja utworzyłem ramy szkieletowe pułku i splecsa tegoż

Panie Mgr. Pułk." jak można było przekręcać fakty i pisać w Zapiskach do Historii Ruchu Oporu na Pomorzu Gdańskim posługując się wierutnym kłamstwem.

Alfons Lendzion nie miał nic wspólnego z tworzeniem pułku, gdyż w tym okresie służył w wojsku niemieckim.

Dla wyjaśnienia rzeczywistości podaję :

Po objęciu placówki gdańskiej od tymczasowego komendanta Helmuta Rykalskiego zastąpiłem grupę patriotów gdańskich nie zorganizowaną w żadnej formie która przypominałaby jakąś jednostkę wojskową, i przystąpiłem pilnie do zorganizowania batalionu.

Nie chce umniejszać zrywu patriotycznego Gdańszczan ale kierownictwo placówki spoczywało nie we właściwych rękach.

Cyt rozkaz Dzienny Nr. 001/43 - Rozkaz Komendy Głównej w Toruniu z dn. 17.04.1943 lit. " S " poz. Nr.2356/266/101/43 rozkazuje ppor. Murata Henrykowi w dn. 17.04.1943 objąć Komendę Oddziału Gdańskiego od dotychczasowego k-ta ppor. Rykalskiego Helmuta ps. Robak.

Rozkaz Dzienny Nr.008/43,p.1 org.. zdn. 22.05.43r. - Tworzy się Gdański Batalion Konspiracyjny :

Z Rozkazu Komendy Głównej w Toruniu z dn. 15.05.43r.poz. lit. " S " Nr.2356/266//103/43 polecam zorganizować Gdański Batalion Konspiracyjny w/g Formy czysto rygorystycznej wojskowej.

Rozkaz Dzienny Nr. 009/43 p.1 org. z dn.29.05.43. Niniejszym rozkazem polecam pp. ppor.Rykalskiemu Helmutowi ps. "Robak" zorganizować w sposób tajny Komendę Administracji Terenowej, w skład której wchodzić mają : a/ Ośrodek Zaopatrzenia Apropowizacyjnego, b/ Komendę Dworca Kolejowego, c/ Komendę Milicji Obywatelskiej, d/ Komendę Poczty i Telegrafu.

Rozkaz Dzienny Nr. 015/43 z dn. 10.07.43 Tworzy się Gdański Pułk Konspiracyjny - Z Rozkazu Komendy Głównej z dn. 3.07.43,poz. lit " S " Nr.2356/266/106/43 poruczone mi zorganizować Gdański Pułk Konspiracyjny w/g formy czysto rygorystyczno- wojskowej.

Koniec cytatów z książki rozkazów.

Tak oto wyglądało zorganizowanie pułku, w którym to czasie Alfons Lendzion nie był nie było na terenie Gdańska.

Niniejszym proszę o sprostowanie pomyłki w Zapiskach Historycznych Tom XXVIII Rok 1963 Zeszyt 3 strona 477 i o sposobie sprostowania powiadomić mnie.

Nie można fałszować faktów które mają przejść do historii o ruchu oporu na Pomorzu.

Z P O W A Ż A N I E M

były dowódca Gdańskiego Pułku Konspiracyjnego
kapitan w konspiracji Mizerski Bernard ps. " Murata
Henryk. Zam w Toruniu ul. Bydgoska 114.m.2.

Niniejsze sprostowanie dotyczy również książki " Imiona Zbrodni " autora Tadeusza Kutę.

Do wiadomości i sprostowania Tadeusz Kuta Redakcja i Administracja Magazynu "Pomorze" Bydgoszcz, ul. Dworcowa Nr.6.

T-M-769/1448 Pom.

Gdańsk

Mizerski Bernard

V. Party informacyjne

k. 23

1. Gdańsk
PAP Toruń

Mierowski Bernard
kierownik komendant PAP w Gdańsku
Ar. rok 1943 (od Vsietnia).

Pseudonim: Murata, aresztowany 21.08.43r.

źródło: Antoni Belling - relacja, M-353/
po wojnie Mierowski w Toruniu 965

Wskazywanie na niego w sw. dokumentach, i aktach ZBoWiD
Toruń

1. Gdeish
PAP

Mizerski Bernard

całonu gdeishiego PAP. Zmarł
po wojnie.

inf. A. Bellingo, także sygn.

M-353/965 - list

H.M.M.

3. GDANSK-
-Towu PAP

MIZERSKI BERNARD

Podoficer garnizonu lotniczego, dowcał
sę z PAP w okresie przywództwa
J. Stachurska.

1/1/94 Jarowski, Gestapo, s. 105

Lecznia - Torun
PAP

i Nierozstrzygnięta - por. Polowy
Lecznia - Torun - 1940-41 (4 Torun) -
Kamionka - 1945 (4 Torun) -

Ciekawostki - 110, 114, 121, 122

Inspektorat Tomii - Słask
Saska Armia Powstania 5.

Olizewski Bernard
ps. "Młota"

Do pomocy z niewdzi nawiązuje kontakt z
organizacją "Młota" którą był współorganizatorem
Przysięgi Ściana wobec d-ców grup "Pracy i
Ludzi" i "Pracy i Ludzi" w terenie kruska tomii-
ska i Srebrna Bydgoszcz.

Do aresztowania przyrodni "Młota" działalność
tej organizacji zakłada.

18 stycznia 1940r. nawiązuje kontakt z J. de Śc-
na PFP. Ściana przysięga, otrzymuje stopień ppor.

Chłirski Bernard

ps. „Chłirski”

i mianowany d-ty kompanii 8. wachlarz, Grunwaldu.
15 sierpnia 1941 r. wywieziony do obozu pracy przymu-
sowej w Auschwitzu.

W obozisku 5-ty Słoneczny P.A.P. objmuje od ppor. Sy-
kałskiego funkcję dowódcy oddziału i nadzoruje placów-
kę konspiracyjną. Wprowadza system organizacyjny
nowy (d-ty kompanii utrzymuje bezpośredni kon-
takt z dowódcami plutonów, ci zaś z d-ty innymi).

Z oddziału tworzy Słoneczki Batalion Konspira-
cyjny P.A.P.: Oddział Administracji Terenowej.
Działalność przygotowawcza do walki objętej z
okupantem na terenie miasta była kontrolowana
przez inspektora sił konspiracyjnych pułkownika Sa-
wrowskiego Bronisława ps. „Brob”.

Olizewski Bernard
ps. 'Blanata'.

Do roku 1-cy Stowej PFP reorganizuje batalion
o pułk Szarekova laska członków objętych organiza-
cją w Jelenieckim Pułku Stowej. Wyrosła ponad 6.000
członków w szkoleniu i walkach.
Do roku 1-cy Stowej PFP 2 dnia 17 lipca 1943, zostaje
wzianym kapitanem.

18 dnia 21 sierpnia 1943, następuje aresztowanie
członków sztabu dowodzących przez Cieszkowskiego
Baltowa, o którego ucieczce odbyła się ucieczka.
W więzieniu gestapo przebywa przez okres 2 miesięcy.
Wielkość przesłanych tortur nie wyobrazi nikogo.
Przekazywany został do obozu karnego Stutthof.

Źródło: Wst. tom XX, str. 125-141.

W. Jan

Mieczysław Bernard

Torun - Godeish
Gumweld - PAP 8

Uwaga: Org. "Gumweld" w Toruniu do naszych omów-
towań w 1940 r. (przedmowa), od 1941 r. w Godeish -
-niepomyślnie "Gumweld", następnie PAP. (nie polcał
(2. Meri Winiaga, pr. "Winiaga, Godeish") - pierwszy kontakt
z Toruniem. Od 1942 r. do PAP w Godeish (po ten-
droni) - kontakt z "Białym Głosem" i Orientalem 21.08.
43 r., mianin Stuttgartu.

Wskaz.: Rel. Hist. tom VIII, str. 139-143 (Własne rel.)

MMH-PT

Miżowski Bernard

PRP

FK²

Tornii?

9

Tornii Rynek Staromijski 24 m 1

(u PPT Górnich Mieszk. Przem. Prom. (Wielki Węgry))

inf. p. Calcuski Strużeni M. amex 8 lot tenus

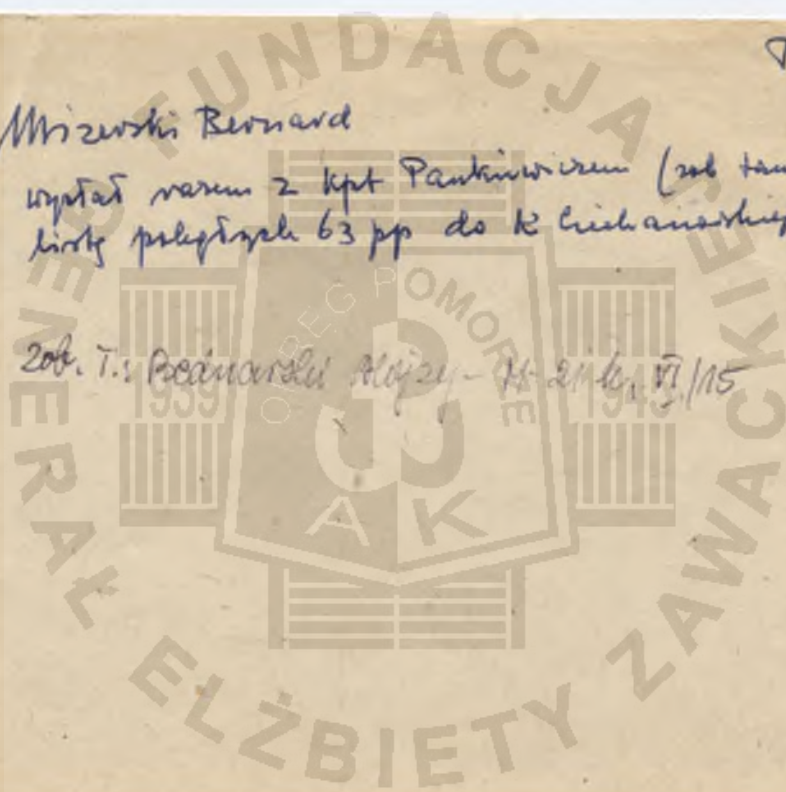
Ni lichnowski 8 tornianek

Tarni 10

Mizerowski Bernard

współ z kpt Pantkowiczem (zob. tamże)
listy poległych 63 pp do K. Cichanowskiego 1974v

Zob. T.: Podmorski Alojzy - H. 21/6, VI/15

MIZERSKI BERNARD

GRYF POMORSKI
TORUŃ

11

Był st. majstrem wojkowym w 4 Pułku
Lotniczym w Toruniu. Był członkiem
„Gryfa Pomorskiego”. Po wojnie pracował
w Torunijskim Klubie Seniorów Lotnictwa

SKAWIŃSKI K - Lotnictwo toruńskie 1920-45;
WK:K, W-49, 1983, str. 86

Z.H.

TORUŃ
GDAŃSK 19
GRUNW.-PAP

MIZERSKI Bernard, ps. Murata

ur.10.05.1899 r. ,zm. w styczniu 1980
ost. adres T-ń,Rynek Staromiejski 24/I

wziął udział w powst. wielkopolskim w Poz-niu
Został podoficerem zawodowym-mechanik lotniczy
najpierw Poznań, potem Grudziądz. Od 1928 r. w
4 p-ku lotn. w Toruniu. W wojnie 1939 udział w
walkach na froncie pomorskim i w obr. W-wy.
Wrócił do Torunia i w listop. 1939 wstąpił do
Grunwaldu. Zaprzysięż. przez W. Trochę i Licznier-
skiego , działał na terenie lotniska i By
dgoskiego Przedm. Uniknął areszt. pod koniec
1939 r. Pomagał odbudować org. od początku 1940r.
Został d-ą komp. w batalionie dowodz. przez
T. Marcinkowskiego. W sierpniu 1941 r. został
wywieziony do prac przymusowych do Gdańska.

KAPat. '94

TORUŃ
GDAŃSK 13
GRUNW. - PAP

MIZERSKI Bernard, cz. 2

Tutaj na polecenie Kmdy Głównej przejął d-dztwo Gdańskiego Oddziału Konspiracyjnego od H. Rykałskiego, ps. Robak. Mizerski wciągnął wielu ludzi do współpracy i zorganizował strukturę organiz. W 1943 r. oddział został przemianowany na pułk. M. próbował utworzyć kanał przerzutowy do Szwecji przy współp. J. Segebarta i Potrykusa, niestety obaj współpr. zostali areszt. przez g-po. M. udało się pozyskać do org. A. Hmarę-zawiadawcę mag. amunicji, który obiecał dostarczyć broń w razie powst. powszechn. oraz B. Wiśnickiego, budowniczego schronów w Gdańsku. Podczas odprawy Kmdy Okręgu G-skiego PAP w obecności Inspektora Kmdy Głównej z T-nia B. Gawrońskiego, ps. Brok w dn. 21 sierpnia 1943 r., odbywającej się w mieszkaniu zdrajcy W. Ciecholewskiego nastąpiło

KAPat. '94

TORUN
GDAŃSK 14
GRUNWÓŚ - PAP

MIZERSKI Bernard, cz. 3

areszt. całej grupy działaczy w tym i Mizerskiego . Po kilku tygodniach przesłuchiwań, trafił do obozu w Stutthofie, gdzie przebywał do 12 marca 1945. Wziął udział w marszu śmierci. Po wojnie wrócił do T-nia, potem pracował kilka lat w ośr. szybown. w Szczecinie-Dąbiu. W 1950 r. wrócił do T-nia, gdzie pracował w Zakł Mięsnych i PZWANN, skąd przeszedł na emeryturę w 1964 r. Zmarł w T-niu w styczniu 1980 r.

źródło :

teczka osobowa własna
AP Tor. ZW ZBOWiD, spis 4/312

KAPat. '94

Gdańsk-Toruń
PAP 15

Mieczysław Przeważał ps. Murat
Komendant rejonu Gdańsk, aresztowany
21.08.1943

Mandycant 2, z drzewa miedzi oporu...
Rocz. Tor. 15 s. 63

KSP-94

PAP - Rząd Dem.
Polski Tomi

Mizerski Bernard ps. "Kurata" 16

"PAP"

Pomocnik. W lutym 1940 r. remy się
do organizacji Rząd Dem. Polski, straż-
stwo Zaleskiego

zob. rd. S. Zaleskiego sygn.

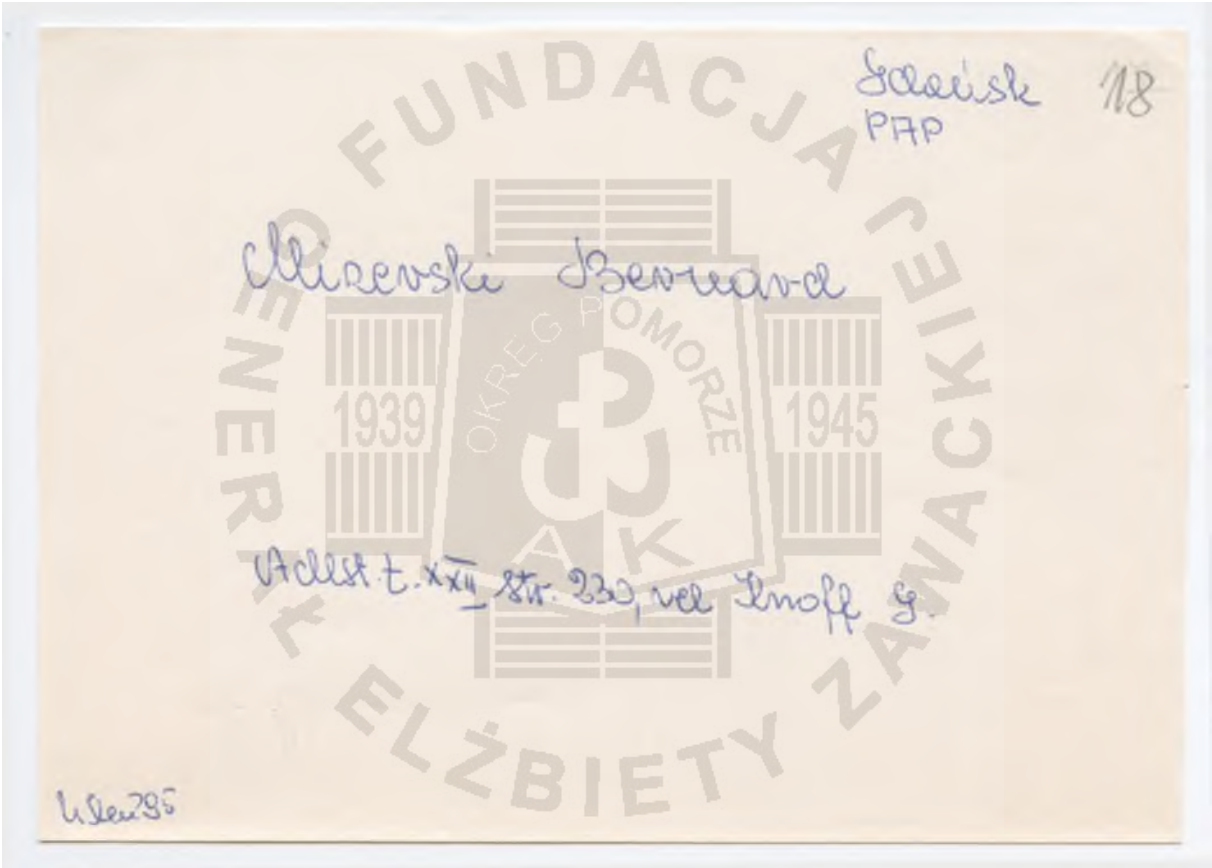
J.M.M.

Jusp. Gdeisk 12
87P-9P2.

elisevski Bernard, ps. "elunata".

Aclst. t. Xii str 153, vel elisevski B.

Wici 85

Mizerski (Bronisław²), ps. "Murata"
Bernard

Gdańsk
13

pracownik niemieckiej fabryki sprzętu celowniczego w Lech
niczynie, komendant gdańskiego batalionu konspiracyj-
nej Polskiej Armii Powstania

Kol. Spriszczenie Łopu Kopce

nr IV/41-44

nr 11/10

Mixerki Bernard

Gdańsk
20

Komendant rejonu PAPP w Gdańsku, aresztowany
przez gestapo podczas odprawy w rzekomym miesz-
kaniu Waltera Ciecholewskiego przy ul. Szerokiej 12
w Gdańsku.

Zob. Sprawozdanie Zofii Kopec

1. III/17 i 2. VII/59,60

ME IX/09

a) Mizerski Bernard Golanski
PAP 3

Emelt. reformu PAP w Golanski;
arestowany 21.08.1943 r. przy
ul. Zeroliej 12 (mieszkanie Henfi-
denta zastapo Waltera Ciecholewskie-
go)
zob. K. Ciechanowski, Materiały,
cz. IV s. 2

W. XI '04

a) Mizerski

Golaiński
PAB

Pochodził z Tomunia; od
wiosny 1943r. dla rejonu (batalion)
PAB w Golaińsku (wzrostowej orga-
nizacji)

zob.: K. Ciechanowski, Materiały,
z. IV s. 1

WA.XI'04

++

Mixerski Bernard
ps. „Henryk”, „Kurak”

Gdańsk 20
[RP]

zob. Gąsiorowski A., Polska
Armia Powstania...,
Toruń 1997, s. 266, passim.

WQ, X'14

Teczka do akt 1824-331 BN-73/1385-07

Spółdzielnia Inwalidów „SWIT” Prabuty ul. Wojska Polskiego 20 a. tel. 60, 69